

ЗМІСТ

Вступ	5
Розділ 1. Теоретико-методологічні аспекти інноваційного розвитку економіки України	7
1.1. Роль держави у функціонуванні ринкової економіки ...	7
1.2. Сучасні фінансові технології як один із факторів поглиблення фінансової інклюзії.....	17
1.3. Шляхи модернізації регіонального економічного простору.....	26
1.4. Теоретичні засади функціонування та розвитку галузевих ринків.....	39
1.5. Методичні підходи до усунення дефіциту кадрів для інноваційного розвитку України.....	47
Список літератури до розділу 1.....	80
Розділ 2. Інноваційні підходи до фінансового забезпечення сталого розвитку України	88
2.1. ESG-облігації як інструмент ринкового фінансування проєктів у галузі сталого розвитку.....	88
2.2. Роль міжнародної фінансової допомоги Україні в умовах воєнного стану.....	99
2.3. Інвестиції під час війни: запорука відновлення та розвитку держави.....	107
2.4. Особливості управління девелопментом нерухомості..	118
2.5. Шляхи вдосконалення адміністрування податку на додану вартість.....	126
Список літератури до розділу 2	136
Розділ 3. Управління процесами інноваційного розвитку суб'єктів господарювання	140
3.1. Адаптивні моделі персоналізації: досвід світових електротехнічних компаній.....	140
3.2. Глобальні стратегії та бізнес-моделі в будівництві: теоретичні й інвестиційні аспекти.....	166
3.3. Аналіз формування цін на послуги з урахуванням впливу лояльності споживачів.....	198
3.4. Забезпечення фінансової стійкості комерційних банків	

у сучасних умовах	207
Список літератури до розділу 3.....	219
Розділ 4. Інноваційні методи у сучасному маркетингу..	224
4.1. Особливості застосування PR-технологій закладами вищої освіти.....	224
4.2. Економіко-математичне моделювання вибору постачальників у маркетингу закупівель	234
4.3. Внутрішній маркетинг як чинник підвищення результативності управління закладом вищої освіти	251
4.4. Роль креативних індустрій у сучасній глобальній економічній системі	261
4.5. Окремі аспекти інформаційного забезпечення маркетингових комунікацій.....	271
Список літератури до розділу 4.....	278
Розділ 5. Організаційно-інноваційні підходи до фінансової безпеки та антикризового управління	285
5.1. Теоретико-методичні засади комплексної оцінки фінансово-економічної безпеки підприємств.....	285
5.2. Проблеми забезпечення фінансової безпеки вітчизняного бізнесу в умовах війни.....	322
5.3. Вплив ліквідності та платоспроможності банку на його фінансову безпеку.....	332
5.4. Аналіз та оцінка діяльності страхової компанії на прикладі ПРАТ «СК «ARX»	342
Список літератури до розділу 5.....	351
Розділ 6. Інвестиційно-інноваційний розвиток та регулювання процесів природокористування	356
6.1. Організаційно-економічні засади публічного регулювання еколого-енергетичної безпеки України.....	356
6.2. Вплив концепції сталого розвитку на трансформацію національної енергетики.....	396
6.3. Економічна ефективність використання технологій у рослинництві.....	407
6.4. Ресурсне забезпечення управління річковими басейнами.....	415
Список літератури до розділу 6.....	424

ВСТУП

В умовах війни однією з ключових сфер, реформування якої має стратегічне значення, є фінансова система, адже саме від ефективності її функціонування та результативності реалізації фінансової політики залежить якість фінансування інших сфер та ланок національної економіки.

Фінансово-економічна політика інноваційного розвитку є доволі складним явищем, у якому знаходять відображення специфічні економічні відносини, визначається рівень впливу даних відносин на розвиток економіки, соціально-культурної сфери, добробут населення тощо. Активізація інноваційного розвитку обумовлює необхідність створення цілісної системи його фінансового забезпечення, узгодження інтересів держави, фінансових установ та суб'єктів господарювання щодо розширення темпів, напрямків і механізмів акумуляції та трансформації фінансових ресурсів. Вказані процеси повинні відбуватися в контексті забезпечення інвестиційних потреб економіки щодо реалізації технологічних змін та належної мотивації інноваційного підприємництва.

Колективна монографія «Фінансово-економічна політика в контексті інноваційного розвитку України» присвячена актуальним проблемам формування та реалізації фінансово-економічної політики, спрямованої на ефективне функціонування суб'єктів господарювання, що потребує впровадження інноваційних рішень з метою забезпечення сталого економічного розвитку в умовах сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Саме тому обрана тематика є актуальною і важливою, зважаючи на сучасні соціально-економічні умови.

Метою наукового дослідження є оцінка теоретико-методологічних та практичних підходів до формування і реалізації фінансової політики інноваційного розвитку України в умовах пост воєнного відновлення держави та обґрунтування основних напрямів її вдосконалення.

У даній монографії узагальнено результати досліджень, проведених, насамперед, професорсько-викладацьким складом кафедри фінансів та економічної безпеки Національного

університету водного господарства та природокористування за темою: «Фінансово-економічна політика в контексті інноваційного розвитку України», державний реєстраційний номер 0120U105019.

В кожному розділі монографії авторами охарактеризовано власні науково-методичні підходи до узагальнення та оцінки поставлених проблем, розв'язання яких впливає на інноваційний розвиток України. Зокрема розкриваються сучасні важелі впливу ліквідності та фінансової стійкості банків на фінансову політику держави, досліджується фінансовий механізм управління діяльністю страхових компаній, проблеми забезпечення фінансової безпеки вітчизняного бізнесу в умовах війни, аналізується роль міжнародної фінансової допомоги Україні в умовах воєнного стану. Такий підхід дає змогу проводити якісну економічну діагностику різних сфер діяльності, формувати та реалізовувати ефективну фінансову політику держави.

Монографія підготовлена колективом авторів у складі: Богінська Л.О. (2.4); Дума В.Л. (2.5); Заячківська О.В. (5.3); Зайдель І.В. (3.2); Іллін В.В. (4.5); Клюха О.О. (6.1); Ковальчук Я. (1.4); Комаренко Т.А. (1.5), Кондрацька Н.М. (1.2); Котик О.В. (5.4); Кречко М.Ю. (5.2); Кузьо Н.Є. (4.2); Кушнір Н.Б. (3.2); Ляхович О.О. (5.2); Мальчик М.В. (4.1); Мельник Л.В. (3.4); Мельник Л.М. (5.1); Мікуліна М.О. (6.3); Мошич С.З. (3.4; 6.2); Неделько Д.В. (4.4); Оплачко І.О. (4.1); Подлевський А.А. (1.5); Попко О.В. (3.1; 4.2); Прокопець В.Е. (4.3); Прощарук Ю.А. (6.4); Салтиков В.Й. (2.1); Скаковська С.С. (1.3); Слесарчук О.П. (6.2); Сліпецький О.Є. (4.2); Сиротюк О.Ю. (3.4); Трусик М.Ю. (2.3); Федорчук Ю.М. (1.1); Фень К.С. (3.3); Філатов В.В. (3.1); Фільварковий І.В. (5.3); Хахльов О.В. (1.1); Хахльов С.О. (6.4); Царук Д.С. (3.2); Шило Ж.С. (2.2); Шпак В.А. (1.4).

Видання рекомендовано керівникам та фахівцям органів державного та регіонального управління, місцевого самоврядування, науковим працівникам, викладачам, аспірантам та студентам вищих навчальних закладів, а також широкому колу читачів.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

1.1. Роль держави у функціонуванні ринкової економіки

Історично функціонування держави розвивалося паралельно з соціально-економічними відносинами. З моменту свого виникнення держава як владний інститут завжди впливала на поведінку суб'єктів господарювання. Однак його вплив значно варіювався від періоду до періоду та від країни до країни, що дає змогу виділити етапи розвитку теоретичної концепції державного регулювання економіки.

Найдавнішим письмовим джерелом, яке ми маємо, вважається «Повчання царя Гераклеї своїм синам» (Стародавній Єгипет, 20 століття до н.е.). Ця книга присвячена правилам і методам державного управління та менеджменту [1]. Заслужують на увагу «Пророцтва Гіпсера» (відомий манускрипт початку 18 століття до н.е.) та «Пророцтва Нефертіті», які є пам'ятками економічної думки Стародавнього Єгипту. Вони розповідають про соціальні потрясіння, що сталися між 18 і 21 століттями до н.е., включаючи крах централізованої системи, крадіжку податкових декларацій і знищення сувоїв законів у судових палатах. На їхню думку, лихом для держави стало порушення суворих економічних правил, нездатність контролювати діяльність виробників і бездіяльність чиновників. У цих творах наполегливо пропагується ідея централізації та об'єднання давньоєгипетської держави як надійної запоруки порядку в країні та стабільного доходу для чиновників державних установ.

Найвідомішою з найдавніших пам'яток ідей Стародавнього Сходу є Кодекс Хаммурапі (прийнятий у 18 столітті до н.е.). За допомогою Кодексу цар Хаммурапі прагнув зміцнити державу та армію [2]. В Індії подібні питання вирішував Кодекс Ману (11 ст. до н.е.), а Артхашастра (кінець 4 ст. до н.е.) встановлювала необхідність зміцнення рабовласницької держави і те, що національне багатство, яке

складається з плодів праці народу, повинно використовуватися насамперед на загальні потреби [2].

Економічна думка Стародавнього Китаю виникла та розвивалася в руслі тогочасних філософських та політичних учень. Основними напрямками старокитайської суспільної думки були конфуціанство, легізм, даосизм та моїзм, які сформувалися у IV – III ст. до н. е. Протягом століть між цими напрямками велася гостра полеміка щодо економічного ладу суспільства, общини, її історичної долі, міри втручання держави в економічне життя країни та методів управління ним. За часів Конфуція (551–479 рр. до н. е.) обґрунтовувалась необхідність державного захисту економічного добробуту родової знаті та стверджувалося, що в державі буде достаток у тому випадку, якщо вміло хазяювати при регламентованих патріархальних відносинах. До того ж основна ідея конфуціанства полягала в тому, щоб государ правив народом не на основі законів та покарання, а за допомогою доброчесності, прикладом високоморальної поведінки та на засадах звичайного права [3].

Економічну думку Стародавнього Китаю яскраво відображено також у трактаті «Гуань-цзи» (IV ст. до н. е.). Трактат визнає закономірність змін у природі й суспільстві. Зміни в громадському житті пояснюються чергуванням урожайних і неврожайних років. Автори трактату приділяють значну увагу економічній політиці держави, висловлюються за регулярний її вплив на господарське життя. Через це у трактаті досить глибоко, як на той час, розроблено систему державного регулювання економіки [3].

Свій внесок у розвиток ідей державного управління внесли і давні греки. Так, Платон (427–347 рр. до н. е.) у своїх роботах розглядав ідеальний державний устрій. Економічну основу його він бачив у натуральному господарстві, при цьому вважаючи, що ціна повинна регулюватися державною владою і забезпечувати одержання помірною прибутку. Аристотель (384–322 рр. до н. е.) заснував своє вчення на тих засадах, що рабство – це явище природне і завжди повинно бути основою виробництва. До того ж, на його думку, людина не може жити поза суспільством і державою, тому держава вище сім'ї та особистості.